

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

NO. 34

LAUSCHE JE
V KAPITOLU
ZELO CENJEN

Mnogo se govori, da bo
podpredsedniški kan-
didat leta 1948.

Washington. — V prestolnici
so se zopet pojavile govorice o
politični bodočnosti ohijskega
guvernerja Franka Lauschea.

Vedno bolj se sliši, da če bo le-
tos ponovno izvoljen guverner-
jem v Ohio, da bo imel mnogo
prilike biti nominiran za pod-
predsedniškega kandidata de-
mokratiške stranke leta 1948.

Dejstvo, da je guverner Lau-
sche dostokrat v Washingtonu in
to, da ima vedno odprta vrata v
Belo hišo do predsednika, je da-
le povod govoricam, da vidi celo
predsednik Truman v Lauschetu
prihodnjega podpredsednika
Zed. držav.

Dočim imajo drugi, celo demo-
kratski voditelji v kongresu te-
daj priti v Belo hišo do pred-
sednika, pride guv. Lausche lah-
ko do njega, samo če telefonira
poprej. Vsaj o enem takem slu-
čaju vedo povedati.

Oni dan, ko je bil guv. Lau-
sche v Washingtonu, je povedal
časnikarjem, da se odpelje zve-
čer z letalom domov v Columbus.

Toda prihodnji dan se je pojavil
na Belu hiši. Izgovoril se je,
da ni mogel domov radi slabega
vremea, toda zanimal pa ni, da
je ostal samo zato, da je obiskal
predsednika.

Varnostni koncil UNO
je končal zasedanje
z ruskim veto.

London. — Varnostni koncil
organizacije združenih narodov
je končal zasedanje. Pred kon-
cem zborovanja je ruski delegat
Višinski prvič rabil moč vetira-
ja ter s tem pokazal, da smatra
za Rusijo eno mero, za drugo
državo pa drugo.

Pred koncilom je bilo namreč
vprašanje, da Francija in Angli-
ja vzameta svoje čete iz Sirije in
Libanona. Ameriški delegat
predlog, naj prizadete države sa-
ma določijo, kdaj bi bilo varno
deležiti čete ven. Večina
delegatov je bila za ta predlog.
Višinski je pa predlog vetiral z
izjavo, da je to zadeva vsega
koncila.

Ko je perzijska delegacija za-
kajala, da ves koncil reši nespo-
rno med Rusijo in Perzijo, to
je, da vzame Rusija svoje čete
ven, je Višinski rekel, da je to
koncila. Zdej, ko je prišlo po-
novno vprašanje na dnevni red,
ni bilo stališče in zahteval, da
zadevo obravnava ves koncil.

Angleži vozijo nemške
mornarje domov

Buenos Aires. — Angleži so
naložili na svojo ladjo več kot
800 nemških mornarjev, da jih
odpeljejo domov. To so mornar-
je, ki so s nemške bojne ladje Graf
Spee, ki so jo sami potopili ob
argentski obali decembra 1939
ter se zatekli pod argentsko
oblast.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI
SE BEGUNCEV S KAKIM
DOLARJEM

CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, FEBRUARY 18, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Polovica jeklaren je podpisalo z unijo Med G. M. in unijo še ni sporazuma

Med jeklarnami in unijo CIO pri-
hajajo sporazumi glede mezde. Philip
Murray, predsednik CIO je naznanil, da
je pripravljen že več kot 90% jeklar-
skih delavcev iti nazaj na delo.

Prva, ki je podpisala z unijo po-
godbo o. višji mezd, je bila U. S. Steel
korporacija v petek zvečer. V soboto
popoldne je sledila druga največja je-
karna, Bethlehem Steel Co. Potem
so sledile druge in ob tem času je več
kot polovica od 750,000 jeklarskih de-
lavcev imela v rokah novo pogodbo za
višjo mezd, 18½c na uro poviška.

Predsednik Murray je izjavil v
Washingtonu, da pričakuje, da bodo
vsak čas podpisale novo plačilno mezd
Wheeling, Youngstown Sheet & Tube,
National, Sharon & Allegheny, Crucible,
Republic in druge.

Murray je pa dalje rekel, da bo
vzelo od enega tedna do 10 dni, predno
bodo mogle jeklarne obratovati s polno
produkcijo.

Vsaka jeklarna, ki je dozdaj pod-
pisala pogodbo z unijo, je privolila v
povišek 18½c na uro. Samo Aluminum
Co. je privolila v 19c poviška, da "bo
daljši računi."

Jeklarska stavka je tajala 27. dni.
Zdej, ko je ta stavka faktično končana,
bodo najbrže kmalu končane tudi druge
stavke, kot pri General Electric in
Westinghouse, kjer je že 34 dni na stav-
ki 200,000 delavcev. Enako se pričaku-
je poravnave vsak čas pri General Mo-
tors, kjer je stavka avtnih delavcev že
89 dni.

Unijski voditelji se bodo zbrali v
četrtki v Pittsburghu, kjer bodo uradno
naznanili sporazum z jeklarnami. Iz-
javljajo tudi, da bodo sredi tega tedna
nazaj na delu vsi jeklarski delavci.

K poravnavi stavke v jeklarski in-
dustriji je pomagala vlada s tem, da je
dovolila \$5 pri toni višjo ceno jeklu in
sicer za čisto in mešano jeklo. Vlada je
prepričana, da je s končano stavko v je-
klarski industriji odstranjena glavna
ovira in da se bo zdej začelo obratovati
s polno paro vsaj v glavnih industrijah.
Toda vlada še ni izjavila, za koliko se
bodo podražile življenjske potrebe z
višjo ceno jeklu. Nekateri so mnenja,
da se bodo podražile do 10 odstotkov.

Splošnega podviga cenam življen-
skim potrebščinam pa ne bo, ker ima

OPA še vedno v rokah cene. Ta bo do-
volila višje cene samo tam, kjer bodo
procenti dokazali, da drugače ne mo-
rejo zmagati poviška v mezdah.

V Clevelandu se pričakuje danes
nazaj na delo več kot 13,000 delavcev
pri Republic Steel in American Steel
& Wire Co.

Jones & Laughlin Steel korporaci-
ja še ni podpisala. Toda unija trdi, da
pričakuje sporazuma vsak čas. Tukaj
je na stavki 3,500 delavcev.

Republic Steel je privolila 18½c
poviška delavcem, kar je veljavno od
15. februarja 1946 do 15. februarja
1947. Unija je obljubila, da v tem času
ne bo nobene stavke, kompanija se je pa
zavezala, da ne bo nobenih izprtij. Vod-
stvo tovarne je pa izjavilo, da bo vzelo
morda en mesec, predno bo produkcija
v polnem razmahu.

Veliko je odvisno od produkcije v
teh tovarnah tukaj od tega, kdaj bodo
poravnane stavke v avtni in električni
industriji, ki jemljejo izdelke od jekla-
ren.

V Lorainu se bo vrnilo nazaj na de-
lo kakih 10,000 delavcev pri National

Tube Co., ki je podružnica U. S. Steel
Co. V drugih podružnicah te jeklarne
je pa 9,000 delavcev.

V državi Ohio je za U. S. Steel Co.
največja Republic Steel Co., ki zaposlu-
je 56,000 delavcev v Clevelandu,
Youngstownu, Warrenu, Niles, Canton
in Massillon.

Detroit, 17. feb. — Danes popoldne
so se vršila pogajanja med unijo av-
tnih delavcev CIO in zastopniki Gene-
ral Motors. To je bilo prvič, da so se vr-
šila pogajanja v nedeljo, odkar je stav-
ka. Zborovalci so šli narazen, ne da bi
dosegli sporazum, je poročal podpred-
sednik unije, Walter P. Reuther. S po-
gajanjem bodo zopet začeli v ponedeljek
popoldne.

Kar se tiče mezde so samo še en-
cent narazen. Korporacija ponuja
18½c na uro poviška, unija vztraja pa
pri 19½c. Obenem pa unija zahteva,
da kompanija prizna zopet staro pogod-
bo, ki jo je razveljavila 10. decembra
zaradi stavke. Kot se poroča, je unija
več na tem, da dobi staro pogodbo z
vsemi pravicami, kot pa ji je za tisti
cent.

Razne drobne novice iz
Clevelanda in te
okolice

Zahvala za rože—
Mrs. Mary Krajc, 1205 E.
60. St. se zahvaljuje vsem za
rože, darila in karte, ki jih je
prejela v času 3 mesečne bole-
zni.

Se je preselil—
Frank Kumel, ki je živel na
18791 Abbey Ave., živi zdej pri
svojem sinu Josephu na 13618
Aspinwall Ave.

Jože zopet na delu—
Naš zastopnik Jože Grdina
se je zadnji teden podal v In-
dianapolis, Ind., za novimi na-
ročniki. Vse izgleda, da bo do-
bro opravil. V par dneh je do-
bil 14 novih naročil.

Father Baznik v Rimu—
Vojaški kurat Rev. Louis
Baznik sporoča, da bo danes
najbrže v Rimu, kjer se bo
udeležil obredov pri posveče-
nju novih kardinalov. Z obredi
bodo pričeli danes. Iz Rima
odide Father Baznik v Lido
pri Benetkah, na 28. feb. bo pa
zopet nazaj v Kanalu pri Go-
rici.

Knjižice imamo—
Društvom KSKJ naznanja-
mo, da imamo zdej plačilne
knjižice v zalogi. Tajniki in taj-
nice, ki so jih naročili, jih zdej
lahko dobi.

Lepo so igrali—
Igra "Micki je treba moža,"
ki jo je sinoči podala v dvora-
ni sv. Vida podružina št. 25
SZZ je zelo dobro izpadla. Vsi
igralci in igralke so bili delež-
ni obilo priznanje od gledal-
cev. Dvorana je bila veliko
premajna za ta večer, toliko
ljudi je prišlo gledat igro. Kot
slišimo bodo igro ponovili en-
krat drugi mesec, čim bo dvo-
rana na razpolago.

Zavaka—
Mr. in Mrs. Frank Mrhar iz
990 E. 63. St. naznanjata, da se
je zaročila njihova hčerka Jennie
z Mr. Antona Klemenčič iz 653
E. 160. St. Bila srečno.

Na operaciji—
Srečno je preстал operacijo
Anthony Nosse iz 6508 Bonna
Ave. Nahaja se v Cleveland
Clinic. Obiski so že dovoljeni.

Deveta obletnica—
Jutri ob 7:15 bo darovana v
cerkvi sv. Vida masa za pokoj-
nega John Tomsicka v spomin
9. obletnice njegove smrti.

Pozdravi iz Floride—
Joseph in Frances Medved
pozdravljata svoje prijatelje po
Clevelandu iz Miami, Fla., ka-
mor sta se podala za nekaj ča-
sa na oddih.

V bolnišnico—
Poznana Mrs. Rose Šimenc,
tajnica društva Collinwoodske
Slovenke št. 22 SDZ se bo da-
nes podala v bolnišnico sv.
Aleša. Članice naj se za ta čas
obrnejo v vseh društvenih za-
devah na zapisničarico Rose
Mickovic, 16002 Holmes Ave.,
tel. MU 0032. Mrs. Šimenc že-
limo, da bi se kmalu boljše-
ga zdravja povrnila domov.

K molitvi—
Članice društva Srca Mari-
je in sv. Neže št. 139 C. K. of
O. naj se zberejo nocoj ob 7:30
v Zakrajškem pogrebem za-
vodu, da se poslove od pokojne
sestre Gertrude Petric, jutri
naj se pa po možnosti udeleže
pogrebne sv. maše.
(Nadaljevanje na 3. strani)

Kanadci so prišli na sled veliki ruski vohunski mreži po deželi

Ottawa, Kanada. — Kanadsko
časopisje je v soboto na dolgo in
široko pisalo o ruski špijonaži po
deželi. Ministrski predsednik
King je tudi priznal, da so prišle
važne tajnosti v roke inozemski
misliji tukaj. Odgovorni viri tr-
dijo, da je bila ta mislija iz Ru-
sije in da so bile tudi atomske
tajnosti izdane.

Kanada je namreč ena izmed
treh dežel, ki so ji znane tajno-
sti atomske sile. Ostali dve dr-
žavi sta Amerika in Anglija. Kanada
ima tudi sklade uranija, ki se ga
rabi pri izdelavi atomske bombe.

Mnogo Kanadcev je bilo v slu-
žbi ruske špijonaže, zlasti pa
vladni uslužbenci. Kanadsko po-
licija jih je dozdaj zaprla že 22.
Proti 12 imajo velike obtežilne
dokaze, 10 jih je pa bolj za pričo
proti prvim. Vsi prijeto so tako
strogo zastraženi, da ne more
nihče do njih. Nahajajo se v
justični palači prestolnice. Vsa
preiskava se vsi v največji taj-
nosti, da se ne izve, koliko je ka-
nadski oblasti že znanega o tej
vohunski aferi, ki jo je Sovjet-
ska Rusija razpredla po vsej de-
želi.

Med prijeti, ki so bili v rus-
ki vohunski službi, so sedanj
vladni uslužbenci, pa tudi taki,
ki so bili včasih zaposleni pri
raznih vladnih agencijah.

Washington. — Charles Ross,
osebni tajnik predsednika Tru-
mana je rekel, da je kanadski
premier obiskal še v novembru
predsednika Trumana in mu po-
vedal, da so prišli na sled ruski
vohunski zaroti in da zasleduje-
jo v vsej tajnosti osebe, ki so jih
Rusi najeli za vohunsko delo. Dr-
žavni oddelek je bil o vsem tem
dobro poučen.

Washington. — Charles Ross,
osebni tajnik predsednika Tru-
mana je rekel, da je kanadski
premier obiskal še v novembru
predsednika Trumana in mu po-
vedal, da so prišli na sled ruski
vohunski zaroti in da zasleduje-
jo v vsej tajnosti osebe, ki so jih
Rusi najeli za vohunsko delo. Dr-
žavni oddelek je bil o vsem tem
dobro poučen.

Washington. — Charles Ross,
osebni tajnik predsednika Tru-
mana je rekel, da je kanadski
premier obiskal še v novembru
predsednika Trumana in mu po-
vedal, da so prišli na sled ruski
vohunski zaroti in da zasleduje-
jo v vsej tajnosti osebe, ki so jih
Rusi najeli za vohunsko delo. Dr-
žavni oddelek je bil o vsem tem
dobro poučen.

Santa Fe, N. M. — Generalni
major Patrick J. Hurley je po-
vedal, da je bilo v inozemstvu še
pred koncem vojne znano, da so
Rusi dobili v roke potom vohun-
ske službe tajnosti atomske sile,
kar je zopet zgled, da je že sko-
ro vsakemu znana tajnost, ki je
tako važna za našo narodno
obrambo, samo amerškemu na-
rodu ne.

Washington. — Poslanec John
Rankin je v soboto izjavil, da je
bila v Kanadi odkrita velika vo-
hunska zarota komunistov, ki
seže tudi v Zed. države. Rankin
je član odseka, ki preiskuje pro-
tiameriške aktivnosti in je re-
kel, munistom na sledu.

Wallace ne bo kandidat proti preds. Trumanu

Des Moines, Iowa. — Trgovin-
ski tajnik Henry Wallace je iz-
javil napram časnikarskim poro-
čevalcem, da ne bo predsedniški
kandidat leta 1948, ako bo kan-
didiral predsednik Truman. Re-
kel je tudi, da ne namerava iz-
stopiti iz Trumanovega kabineta.

Wallace je govoril tukaj pred
Narodnim farmerskim institu-
tom ter je ob tej priliki izjavil,
da se ne daje pokojnemu pred-
sedniku Rooseveltu dovolj kre-
dita za iznajdbo atomske bombe.
Idejo mu je dal profesor Einstein
in Mr. Roosevelt jo je potem iz-
peljal.

Mrs. Roosevelt je v Berlinu

Berlin, Nemčija. — Sem je
dospela Mrs. Eleanor Roosevelt.
Prišeljala se je z letalom iz
Frankfurta.

NOVI GROBOVI

Math Vihtelić
V petek dopoldne ob 8:40 je
umrl v bolnišnici sv. Aleša
Math Vihtelić, star 60 let, do-
ma iz Vrhnike. V Ameriki je
bil 45 let. Dom družine se na-
haja na 998 E. 78. St. Tukaj
zapuška zalujočo soprogo Ma-
rijo, doma iz Straže pri Novem
mestu, sinove: Franka, Wil-
liama in Albina; Frank je bil
častno odpuščen iz armade, Al-
bin se nahaja doma na voja-
škem dopustu, William je pa
še v službi Strica Sama ter
hčer Dorothy. V Detroitu,
Mich., zapuška brata Johna, ki
je dospel s svojo soprogo na
pogreb.

Bil je član društva Carnio-
la Tent 1288, Makabejevcev. Po-
greb bo jutri zjutraj ob 9:30
iz Grdinovega pogrebne-
zavoda v cerkev sv. Filipa Neri
ob 10 in na Kalvarijo. Naj po-
čiva v miru, preostali so žal-
lje.

Gertrude Petric
V petek zjutraj je umrla za
srčno hibo Gertrude Petric, roj.
Silc, in sicer ravno ob času, ko
je bila pri sv. maši v cerkvi
sv. Pavla na 40. cesti. Bila je
stara 68 let in doma iz vasi Glo-
belj, fara Sodražica, odkoder
je prišla v Ameriko pred 37
leti. Prebivala je na 3916 St.
Clair Ave.

Bila je članica društva Sr-
ca Marije in sv. Neže št. 139
C. K. of O. Soprog John ji je
umrl leta 1941. Tukaj zapu-
šča bratranca Johna Gornika, ki
je gl. tajnik SDZ, nečakinje:
Mary Baraga, Alice Kretič,
Frances Šuštaršič, Rose Prija-
telj, redovnica s. Mary Andrej,
nečaka Franka in Augusta Pri-
jatelj ter več drugih sorodni-
kov.

Pogreb bo jutri zjutraj ob
devetih iz Zakrajškovega po-
grebne-
zavoda v cerkev sv.
Vida in na Kalvarijo. Naj ji
bo lahka ameriška zemlja, pre-
ostali so žalje.

Andrew Spitzig
V nedeljo zjutraj je umrl v
Glenville bolnišnici Andrew
Spitzig, star 46 let. Stanoval
je na 15308 Daniel Ave. Doma
(Nadaljevanje na 3. strani)

Rusija zahteva, da se razoroži poljske čete pod angleškim poveljstvom v Italiji

London. — Ker Jugoslavija ni
članica varnostnega končla orga-
nizacije združenih narodov, je
ruski komisar Višinski prinesel
pred koncil zahtevo Jugoslavije,
da se takoj razoroži in pošlje

Poslanka Clare Luce je prestopila v katoliško Cerkev

New York. — Clare Boothe
Luce, kongresnica iz Connecti-
cuta, je prestopila v soboto v ka-
tedrali sv. Patrika v katoliško
Cerkev. Obenem je pa izjavila,
da ne bo več kandidirala v kon-
gres, v katerega je bila izvoje-
na iz 4. okraja prvič leta 1942 in
ponovno leta 1944.

Nauke v katoliški veroizpovedi
je dobivala pet mesecev od
Msgr. Sheena, ki je profesor na
katoliški univerzi v Washing-
tonu. Njen mož je Henry R.
Luce, urednik revij Time, Life
in Fortune. Msgr. Sheen je
spreobrnil v katoliško vero že tri
znane Amerikance, kolum-
nista Heywooda Brouna, bivše-
ga komunističnega voditelja Bu-
denza in zdej kongresnico Mrs.
Luce.

Prošnja iz domovine

Anton Grdina je prejel pi-
smo od rojaka Ivana Oven iz
Mengša, ki je bil rojen leta
1913 v Clevelandu. Rojak pro-
si svoje ameriške prijatelje in
znance, če bi mu mogli kdaj ka-
pomagati, bodisi v obleki de-
nariju, ker je bil v tej vojni
hudo prizadet. Njegov naslov
je: Ivan Oven, Mengš št. 56,
Slovenija, Jugoslavija.

Državnika obiščeta v Floridi Churchilla

Washington. — Državni taj-
nik Byrnes in Bernard Baruch
sta odšla v Miami, Florida, kjer
bosta obiskala bivšega angleške-
ga premierja Churchilla. Pravi-
ta, da je obisk popolnoma dru-
žaben. (Hm).

NAJNOVEJŠE VESTI

VATIKAN—Papež Pij XII. bo
danes povišal 32 škofov v
kardinala. Obredi bodo tra-
jali 5 dni. V sredo ob 7:15
(1:15 pop. vzhodni standard
čas) bodo radijske postaje
prenašale papežev govor v
angleščini. Ta teden bo pa-
pež imenoval tudi več nad-
škofov in drugih cerkvenih
dostojanstvenikov.

BRUSELJ — Pri večerajšnjih
volitvah v Belgiji je dobila
katoliška stranka največ
mandatov. Poročila iz 7 od
9 provinc kažejo da je dobila
katoliška stranka 76 sedežev
izmed 202 v parlamentu. So-
cialisti so dobili 46 sedežev,
komunisti 12 in liberalna
stranka 9. Katoliška stranka
je dobila večeraj 3 mandate
več kot pri zadnjih volitvah
leta 1939.

LANCASTER, Pa. — Unija A.
F. of L. je poklicala z dela
vse svoje članstvo v tem me-
stu, da podprejo stavko voz-
nikov pri ulični železnici in
busih. Povsod, kjer delajo
unijski člani, danes delo sto-
ji. Samo policija in pismo-
noše, ki so tudi člani unije,
so izvzeti od te odredbe unije.

BRUSELJ — Pri večerajšnjih
volitvah v Belgiji je dobila
katoliška stranka največ
mandatov. Poročila iz 7 od
9 provinc kažejo da je dobila
katoliška stranka 76 sedežev
izmed 202 v parlamentu. So-
cialisti so dobili 46 sedežev,
komunisti 12 in liberalna
stranka 9. Katoliška stranka
je dobila večeraj 3 mandate
več kot pri zadnjih volitvah
leta 1939.

LANCASTER, Pa. — Unija A.
F. of L. je poklicala z dela
vse svoje članstvo v tem me-
stu, da podprejo stavko voz-
nikov pri ulični železnici in
busih. Povsod, kjer delajo
unijski člani, danes delo sto-
ji. Samo policija in pismo-
noše, ki so tudi člani unije,
so izvzeti od te odredbe unije.

BRUSELJ — Pri večerajšnjih
volitvah v Belgiji je dobila
katoliška stranka največ
mandatov. Poročila iz 7 od
9 provinc kažejo da je dobila
katoliška stranka 76 sedežev
izmed 202 v parlamentu. So-
cialisti so dobili 46 sedežev,
komunisti 12 in liberalna
stranka 9. Katoliška stranka
je dobila večeraj 3 mandate
več kot pri zadnjih volitvah
leta 1939.

LANCASTER, Pa. — Unija A.
F. of L. je poklicala z dela
vse svoje članstvo v tem me-
stu, da podprejo stavko voz-
nikov pri ulični železnici in
busih. Povsod, kjer delajo
unijski člani, danes delo sto-
ji. Samo policija in pismo-
noše, ki so tudi člani unije,
so izvzeti od te odredbe unije.

BRUSELJ — Pri večerajšnjih
volitvah v Belgiji je dobila
katoliška stranka največ
mandatov. Poročila iz 7 od
9 provinc kažejo da je dobila
katoliška stranka 76 sedežev
izmed 202 v parlamentu. So-
cialisti so dobili 46 sedežev,
komunisti 12 in liberalna
stranka 9. Katoliška stranka
je dobila večeraj 3 mandate
več kot pri zadnjih volitvah
leta 1939.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 34 Mon., Feb. 18, 1946

O naši Primorski

Vprašanje Trsta in vse naše Primorske zopet stopa v ospredje. Vzponedno z londonskim zborovanjem UNO so v angleški prestolnici razpravljali tudi o pogojih miru z Italijo. Mnogo je ugibanj, kako daleč so prišli v razgovorih veliki, ki odločujejo usodo Italije, vendar je jasnosti malo. Vse je v predlogih in protipredlogih. Eno težkih vprašanj je Trst in njegovo zaledje. V smislu septemberskih sklepov v Londonu na seji predsednikov treh velesil začne posebna komisija preiskovati na licu mesta, kakšna je resnična narodnostna meja med Slovani in Italijani. To samo po sebi res ni težko delo, ker naša Primorska ni kaka indijska provinca, ampak civilizirana dežela, kjer je narodnostna zavest visoko razvita. Toda, kadar hoče diplomacija kaj zavleči, pošlje komisijo na lice meta. Do prvega maja bi moral biti pripravljen predlog za mir z Italijo, ker bi se ta dan morala začeti delna mirovna konferenca v Parizu. Dvomimo, da bi bila do takrat vsa nasprotja med Rusijo in zapadnimi demokracijami, v kolikor zadevajo Italijo, izravnana, vendar vprašanje Primorske je radi tega datuma spet na dnevnem redu.

V Londonu je tudi Jugoslavija znova postavila svoje zahteve glede nove meje med Italijo in Jugoslavijo. Neprijetno je odjeknilo, da je Titova Jugoslavija svoje zahteve spet spremenila, kakor da Kardelj in drugi, ki vodijo jugoslovansko delegacijo v Londonu v septembru niso vedeli, kaj bi radi. Sedaj zahteva Jugoslavija Beneško Slovenijo in vso Goriško in Istro brez Furlanov na desnem bregu spodnje Soče. Ta meja je tista, ki jo je predlagal že leta 1941 odbor Slovenske Zaveze v Ljubljani in katero zahtevo je potem slovensko zastopstvo dosledno postavljalo. Po tem predlogu bi slovenski del Primorske prišel pod federativno slovensko edinicu Jugoslavije, hrvaški del Istre pa pod Hrvatsko federativno edinicu. Za Trst predlaga Jugoslavija avtonomijo s statusom federativne edince v okviru jugoslovanske države. Kaj naj točno spada pod pojem Trst ni določeno. Ali tudi slovenske okolišnice vasi, ki so včasih spadale pod občino Trst? To bi pomenilo, da jih tržaško italijanstvo v doglednem času poitaljanči.

V koliko bo Jugoslavija s svojimi zahtevami uspela? Biti bi bilo treba prerok, da bi mogel to kdo napovedati. Ne smemo pozabiti, da bo to odvisno od trdega diplomatskega boja v dveh smereh.

Prvi boj je boj dveh imperializmov za Sredozemljsko morje. Anglija smatra to morje za najvažnejšo svojo pot na Vzhod in hoče biti resničen gospodar te poti. Rusija pa tudi hoče na vsak način na Sredozemljsko morje. Stoletni sen ruske diplomacije je bil, kako priti skozi Dardanele do odprtega morja. Od krmisne vojske in od balkanskih osvobodilnih bojev, pa do prve svetovne vojne vedno je Rusija imela kot enega svojih ciljev pot na Sredozemljsko morje. Danes se spet ponavlja isto. Na starih točkah se bije ta boj: Eno vprašanje so Dardanele in štirih stoletih skozi nje. Drugo je, kdo bo gospodar grškega Dodekaneza, ki ga je imela sedaj v posesti Italija. Rusija je dalje postavila zahtevo, da dobi sama varstvo nad doslej italijanskim kolonijo Tripolitanijsko. In četrta točka je Jadran. Anglija je doživela prav na tej četrti točki že težke poraze. Na rusko zahtevo je v vojni stiski dvignila na ščit ruskega agenta Tita in tako Rusiji skozi komunistično Jugoslavijo in komunistično Albanijo nehoti odprla pot na — Jadran. Gotovo ni odločevala samo vojaška potreba, ampak tudi nerodnost angleške diplomacije, ki je preveč zaupala v spreobrnjenje komunistov in se zanesla na njihovo besedo. Toda danes Anglija spoznava svojo napako in bo hotela rešiti vsaj Trst in okolico izpod ruskega vpliva. Kako se bo ta igra odigravala je težko reči. Na katerih točkah bodo odnehali Rusi in na katerih Anglija?

Francoski žurnalista Pertinax misli, da Rusija že ne pritiska več tako močno za jugoslovanski Trst kot je delala pred meseci. On misli, da hoče Rusija imeti za prijatelja tudi Italijo. Tudi Italija je pomembna v boju med angleškim in ruskim imperializmom za moč v Sredozemljskem morju. Saj je Italija izrazito središče tega morja. Če Rusija preveč pritiska in vzame Italiji Trst, si to odbije za dolgo časa. Pertinax govori, da bo skušala prav Rusija olajšati Italiji težke mirovne pogoje, ki jo čakajo. Tudi Anglija bo skušala ostati v dobrih odnosih z Italijani in bi torej mogli ti pričakovati, da pridejo iz te vojne prav dobro. In tako je mogoče, da Rusija huje pritiska drugod, kjer ima sporne točke z Anglijo in pusti Trst Italiji. Vedno bo pri tem vprašanje, koliko ozadja bi ostalo temu italijanskemu Trstu. Tudi ne smemo pozabiti, da sta vojaško v Jadranu najvažnejši točki Kotor in Saseno. In ti dve sta že v komunistični Jugoslaviji oziroma Albaniji in tako pod rusko kontrolo. Trst je važen s trgovskega in splošno gospodarskega vidika za po Rusiji obvladane dežele Srednje Evrope, ne pa toliko za vojaškega.

Ni manj pa ni važen boj med zapadnimi velesilami in Rusijo o tem, kako daleč bo segal komunistični vpliv. Bevin je na londonski konferenci UNO brez skrivalnic povedal, da smatra komunistem kot vojno nevarnost. Kako daleč sta danes prisiljeni Amerika in Anglija, da spustita komuniste? Ali naj prepustita Trst in okolico ruski vplivu, da ta seže točno do črte Stetin-Trst? Zapadni demokra-

ciji bi radi dali Trst Italiji tudi za to, da ga rešita pred komunistično poplavo.

Rekli smo, da misli Pertinax, da Rusi tudi Italijo snubijo. Ne samo radi Sredozemlja ampak tudi iz razlogov komunistične borbe same. V Italijo so vrgli Rusi že ogromne milijone za komunistično propagando. Vsi poročevalci trdijo, da imajo italijanski komunisti med vsemi strankami največ denarja za časopise, letake, shode itd. Togliatti, spretni komunistični agent Moskve, je v začetku radi Trsta med Lahi izgubil mnogo na veljavi. Znano je namreč, da so v začetku njegovi komunisti v Trstu sodelovali s titovci. Sedaj so italijanski komunisti obrnili svojo taktiko in zahtevajo tudi oni Trst za Italijo. Vprašanje je sedaj, ali se bo hotela Rusija zameriti italijanskim komunistom na ljubo slovenskim. Pertinax misli, da ne. In jih je tudi več in so torej pomembnejši za komunistem v celoti.

Jugoslavija je na drugi strani vse storila, da se osvraži pri zapadnih velesilah. Ne samo da ni Tito držal danes besede, tudi sicer je nastop komunistov na Primorskem držal zaveznike. Prišlo je tako daleč, da je pri Dornbergu partizan ubil ameriškega vojaka. Napetost med jugoslovanskimi partizani in ameriški vojniki je toliko, da pomeni tem Jugoslovani toliko kot komunist.

Razumljivo je, da vse to ne koristi naši Primorski. Med ameriški vojaškimi krogi se je že pojavil predlog, da vsa Primorska s Trstom vred postane neodvisna država, tako da bi bil zlomljen italijanski in jugoslovanski vpliv. Ne dvomimo nad dobrim namenom tega predloga, vendar je jasno, da bi tako ostali primorski Slovenci odtrgani kulturno in gospodarsko od ostale Slovenije. Vprašanje je tudi, kako dolgo bi taka država obstala in ali ne bi bila to pot, da enkrat cela pade v območje Italije zlasti, če bi v Jugoslaviji komunistem še dlogo gospodarili.

Primorsko vprašanje je torej še zavito v meglo. Zdi se pa, da bo držalo za dolgo dobo, kar bo sedaj odločeno. Zato želimo in smatramo za edino pravilno, da pride vsa Primorska pod Jugoslavijo. Komunistem in njegove strahote bodo minile. Narod na Primorskem pa ostane. Njegova srečnejša bodočnost je zagotovljena le v zvezi z ostalim narodom.

Odpri srce, odpri roke. . .

V "Zarji" beremo, da je rekla Mrs. Roosevelt v Londonu:

"Ako hočemo ohraniti civilizacijo in človeštvo, moramo vsako nadaljnjo vojno onemogočiti."

O, kako iz srca je povedala to Mrs. Roosevelt vsakemu pametnemu človeku. Le škoda, da Mrs. Roosevelt o nekaterih rečeh govori pametno, o drugih pa ne.

Se mnogo bolj škoda, da nekateri oblastniki niti takrat ne poslušajo Mrs. Rooseveltove, kadar govori tako pametno kot v gornjem primeru.

Vzemite na primer Titota! V Jugoslaviji imajo močno armado. Močno se trudijo, da bi jo še ojačili. Niti ženskih vojakov še niso demobilizirali in jih ne mislijo tako kmalu, če sploh.

Vprašali so Titota, zakaj vzdržuje v teh "mirnih" časih tako veliko armado. Odgovoril je, da zato, ker je to "socialna potreba." Razložil je pa tako: Ali mislite, da bomo poslali svoje zveste vojake domov — stradati? Dokler so v armadi, imajo vsaj kaj jesti in kaj obleči in kam glavo položiti. Saj mora vse civilno prebivalstvo svojim ustom pritrjavati, da se hrani armada!

To vam je "pojasnilo"!

Pa ni samo to, da mora biti v Jugoslaviji močna armada in se mora še povečati. Tudi ni samo to, da mora vse civilno prebivalstvo sebi pritrjavati in rediti silno armado. . .

. . . tudi vsa vzgoja mladine gre za tem, da bo ves narod vedel: Armada je hrbtnica TITOVE Jugoslavije!

Ko otrok v prvem razredu ljudske šole odpre svoj "abecednik," najdem tam pod črko "a," da to pomeni: ARMADO! Slika, ki spremlja črko "a," predstavlja vojno letalo. In tako gre naprej skozi vsa abeceda. Ne vem več, pri kateri črki je neka "Janja zaklala svinjo." Abecednik pa zraven pove, da je "Janja slavnina dala — ARMADO!" Vse — Armada!

O, jugoslovanski otrok ne sme zvedeti, kako lepo je govorila Mrs. Roosevelt o odpravi vojne in kako ginljivo je o tem pisala "Zarja."

Natanko tako je delal — Hitler. Njemu je bila tudi armada vse. Bil je pa vsaj toliko iskren, da ni varal sveta s kakim izgovorom, da je to "socialna potreba." Odkrito je povedal, da je

to potrebno zato, da bodo imeli Nemci svoj "prostor pod soncem."

Ko se je vršila v Nemčiji sistematična militarizacija vsega nemškega naroda, od ljudske šole in celo od otroških vrtec do univerz, je ves svet dobro vedel, da Hitler hoče vojno, vojno in spet vojno.

Ko sedaj Tito oponaša Hitlerja in ga celo prekaša, in istočasno oponaša Stalina in ga menda tudi hoče prekositi — ali je res svet zdaj tako neumen, da bo sprejel "pojasnilo" o "socialni potrebi"?

Kljub temu se "Zarja" tudi pojezi ne samo nad nasprotniki Mrs. Rooseveltove, ampak tudi nad "hudobnimi nasprotniki" Jugoslavije, namreč TITOVE Jugoslavije, zakaj dandanes druge sploh ni.

Na drugi strani pa "Zarja" močno pohvali ameriškega senatorja Toma Connallyja, ker se je zavezel za nepristransko pomoč vsem potrebnim. Dejal je, ko je zavrnil predgovornika Tafta: "Zdi se mi, kakor bi (po Taftovo) bilo treba ljudi premeriti in presoditi, in kakšni politični stranki spadajo. To je seveda umetno merilo, katerega se senator Connally ne bo držal in tudi ne bo upošteval. Lažne je treba nasiti in nage je treba obleči."

Tudi mi to upamo. Poleg tega nas veseli, da je s temi besedami senator Connally dobro zafrknj ne samo svojega tovariša Tafta, ampak tudi decembrsko "Zarjo," ki je merila ljudi in presojava, in kakšni politični stranki spadajo. . . in je naravnost povedala, da beguncev, kadar so lačni, NI treba nasiti, in kadar so nagi, NI treba obleči. . .

Hvala senatorju Connallyju, da je tiste besede popravil, ko jih "Zarja" ni popravila! Mora res biti dober mož in "Zarja" ga je še vse premočno pohvalila. Podpirajte LIGO KATOLIŠKIH SLOVENCEV, ki se ravna po besedah tega moža.

Kolonar čestita pesniku Ivanu Zupanu, da je v "Zarji" postavil tako zelo zaslužen spomenik izdajalskim komunističnim partizanom. Ob koncu pesmi "starokrajka pisma" je tem grdobam Ivan Zupan zabrusil pod nos naslednji dve kitici:

"Da, tekom strašne vojne tukaj s tudi izdajalci bili slovenski naši Efialti, s sovragom, ki so se družili. Številne žrtve njih v grobovih po gozdih, poljih še ležijo — 'Sramota vsem morilecem bratov!' Slovincem takim vsem velijo."

Pravilno, Mr. Zupan! Tisoč dokazov že doprinaša slovenska zgodovina, da so izdajalski komunistični partizani vse to počeli najmanj DVE LETI MED VOJNO, preden se je našel le en domobranec, ki je dvignil roko v obrambo tako kruto izdanega slovenskega naroda. Zato se nič ne čudimo, da je tudi Vam prikupil gnev nad temi Efialti do vrha in se je razlil v verze, ki sicer niso dosegli kakega Prešerna ali magari samo Zormana, vendar jim ne moremo odrekati neke "pesniške zanešenosti." Naj vas vaša brhka Muza še večkrat takozanese!

Na, ta je pa spet dobra! Pošta mi je prinesla "Jugoslovanski Obzor" iz Milwaukee in v njem berem pismo, ki ga je voditelj slovenskih socialistov pisal IZ BEGUNCEV — Ivanu Molku! Baje je to pismo prinesel tudi "Proleterec." Morda tudi — Glas Naroda. . .

Spet mi torej uhajajo misli na SANSovo sejo sredi aprila 1944. Takrat je že omenjeni "pritepenec" na seji vsem skupaj povedal, da so vseslovenski razglas proti partizanom podpisali tudi slovenski SOCIALISTI. Ko je to strašno reč slišal predsednik Etbin Kristan, se mu je od gnusa obrnil želo-dec. Pa ne od gnusa nad slovenskimi socialisti, njegovimi tovariši ali sodrugi, ampak nad "pritepenecem," ki si je drznil kaj tako groznega blekniti o slovenskih socialistih; Etbin je povzdignil glas in kakor živ ognjenik bruhal iz sebe: "Hitlerjeva kovačnica, to vam rečem! Predobro poznam svoje tovariše v starem kraju, da bi si mogel kaj takega misliti o njih! To je laž! To je smešno, to je nezaslišano! Moji nekdanji tovariši v znamenju Marksa, pa naj bi bili danes — kraljevaši. . ." In še več takega.

Well, well, well! Tovariš ali sodrug Etbin je kljub temu doživel težki dan, ko je moral, kakor se zdi, v samem PROLETARCU citati čisto mirno zapisane besede izpod péresa voditeja svojih sodrugov, slovenskih socialistov:

"Zal mi je, da sodrug Etbin Kristan, če je res, kakor slišim, ni ohranil jasne glave, kakor Vi (Ivan Molek)."

Tako je zapisal sodrug dr. Celestin Jelenc in potem nekaj stavkov popolnoma tako, kot je "pritepenec" govoril na tisti SANSovi seji, ki je prišel nanjo Z JASNO glavo, dočim je imel Etbin Kristan tisti dan kot zmerom v tistih časih glavo do vrha polno takega "močnega vina," kakoršnega je Ivan Molek "metal naprej" njemu in ostalim sodrugom, dokler je imel kje prostor za svoje pisanje. Kako boš, človek sodrug in tvariš, v takih okoliščinah ohranil — JASNO GLAVO!?

HARPER'S MAGAZINE (nekdanje Adamičovo glasilo) je pisal leta 1944, da so štirje znaki za kak FAŠISTIČEN režim naslednji:

1. Samo ena politična stranka v državi;
2. državna tajna policija (n. pr. OZNA);
3. Občevnanje "vodje" (na pr. Titota);
4. Uradna uniforma (rdeča zvezda pri titovcih, ker jim manjka blaga za kake "srajce").

Če so te točke držale za Hitlerja in Mussolinija, drže pač

tudi za Titota. TITOVA Jugoslavija je v luči teh točk STOPROČETEN FAŠIZEM!

Mrs. Roosevelt se pri UNO v Londonu zelo dobro poteguje za BEGUNCE. Vsa čast ženi! Nepričakovano dobro popravlja decembrsko "Zarjo." Tudi ti, ki čitaš o Mrs. Roosevelt drugod in v tej koloni, imej begunce pri srcu in PODPIRAJ LIGO KATOLIŠKIH SLOVENCEV! — Zaplot.

List se bori samo za pravico

Enumclaw, Wash. — Zadržni sem poslala naročnino za list Ameriško Domovino, potem sem pa videla, da sem premalo poslala, ker ste pač morali list podražiti, zato pošiljam sedaj primanjkljaj, ker nečem, da bi trpeli škodo, kajti zavedam se, da imajo tudi uredniki težko delo. Ameriška Domovina je res katoliški list, ki piše resnico in pobija krivico. Tak list ni nikdar predrag. Berem več slovenskih listov, pa vsi so več ali manj za partizane-komuniste. Imenujejo jih tudi osvoboditelje Jugoslavije. Pa kakor je videti iz pisem in drugih poročil iz Jugoslavije, so jo še bolj zaslužili ne pa osvobodili, kjer morajo biti ljudje le partizani in se veselijo, ko so narod tako zaslužili, da ne sme niti z mezinem pomigati.

Nekateri Slovenci tukaj pa jih še povzdigujejo, da so partizani pognali Nemce iz Jugoslavije. Nikjer pa še nisem brala ali videla, da bi bilo kje zapisano, da so Nemci bežali pred partizani. Premagali so Nemce zavezniki in zato so morali iti tudi iz Jugoslavije. Tudi nisem nikjer videla, da bi bilo kje zapisano, da bi bili partizani kaj Nemcev pobili. Včasih so res katerega Nemca ohladili, da so potem Nemci bolj morili talce. Ko bi v Jugoslaviji ne bilo teh grdih komunistov, bi bilo ostalo pri življenju več tisoč Slovincem, ki so jih Nemci pobili samo radi komunistov. Na tisoče pa so jih komunisti sami mučili in pobili in trpinčili ter žive metali v razne jame in brezna. Svoje žrtve so zakopali po gozдовih, da bi tako zabrisali sled svojih zločinov.

Ker je bilo ravno sedaj nekaj partizanov in partizank iz Jugoslavije tudi tukaj v Ameriki, bi jih bil moral kdo vprašati, zakaj so tako mučili in pretepali nedolžne ljudi, pa cerkve, šole in cele vase rušili in požigali. Če so vedeli, da bodo oni vladali Jugoslavijo, bi jo ne bili smeli tako uničiti, da sedaj ubogi ljudje nimajo ničesar. Kajti s tem ste same Slovenijo popolnoma uničili.

Pa še Glasilo KSKJ je vse za partizane, vse za SANS. Kako so se ljudje zmotili. Katoliški ljudje, pa še podpirajo SANS. Vse tiste naj bi vse poslali v Jugoslavijo. Saj beremo iz poročil, kako se imajo komunisti tam dobro; reveži pa nam pišejo sem: pošljite nam kaj, ob vse smo, ničesar ne dobimo. Katoliško Glasilo pa priobčuje pisma iz Jugoslavije, ki jih pobere iz drugih časopisov. Čudno se mi zdi le to, zakaj pa noče ponatisniti tistih, ki jih dobi v Ameriški Domovini, ki jih begunci pišejo, da bi ljudje tukaj bolj vedeli, kaj so komunisti počeli v Jugoslaviji.

Tudi tista imena beguncev, ki so bila v Ameriški Domovini bi bil lahko še kateri drugi slovenski list priobčil, da bi vsaj tukaj živeči Slovenci lahko izvedeli za svoje sorodnike, ki sedaj prezebajo po tujini. Ker mnogo naših ljudi ni naročenih na Ameriško Domovino, zato tudi niso videli tistih imen. Jaz sem videla med imeni, da je tudi en moj brat in njegov sin med temi nesrečnimi begunci.

"Meni se že ne bo primerilo kaj takega, če ne bom šel nikoli strehe," sem odločno povedal. "Nič se ne ve, kaj je poslušaj dober mož, če bi se ti kdaj pripetilo zadobole nad teboj ob nade in bi se ti hotel spraviti za vrat, da ti jezdnega konja, ti mi gega, kot da napravivo roko in suneš vnico ven pa izgovori tri de. . ."

"Cuker, med, pa ge," sem naglo izgovoril. "Saj ne rečem, da me ke besede, pa niso do pri coprnica, ki so v in take sladkarije. Ti takrat, ko boš sumgo, izgovori: Jezus, žef, in kot bi trenil okrog tebe in coprnica na vso moč pomagaj, ki boš v dobrem varstbro si to zapomni, moč ima svojo moč."

Tako me je lepo to krojač, ki me je s svo vedovanjem v dolgi večerih spravil na strah in trepet, da s to od njegove do me sem upal brez sprema pa v posteljo pa koval, da nisem nič vedislišal. Pa sem menil, pozabil na ta njegov list coprnica, kajti se me lotile in sicer glavnen stanu na mor se nekoč zasel pumnosti. No, ker smo bom pa še tisto povče ne pride kaj vmes ne fržmaga.

Bezal je tja, kakor škoman. Dobro vem, kako brat ljubil Jugoslavijo Rožman. Zato pa niso sprejeti komunizma, so bili res pravi katoličarj, kaj jih pa katoliški motijo z izdajalci, ki smo premoten po lažnjivih obratno.

Pred nekaj dnevi sem v roke sliko škofa Rožman izgleda danes. Na obrmu vidi, kako strašno vidi, kam je Jugoslavija Smilijo se mu ljudje oni, ki so morali bežati lo življenje. Ko sem sliko in videla, kako (Nadaljevanje na 3. str.)

"Joj, kakšen pa si, del v kakšno lužo?" zdravil oberjager Matevž, vreo s polhi na tla in ognju.

Nekaj časa sem svetel okrog sebe, zlasti v tere sem prejle planil som, misleč, da me vse coprnice, kar jih naša Notranjska, ki grede rečeno, najlepša svetu. Polagoma sem pa sem znil in poveda Matevžu in prijatelju Pojetu:

"Coprnice so me noslini!"

"Da so te?" je naglo krojač Matevž, ki je zelo potolažen, da sem doživel in bom tako vere njegovimi pripoved strahovih.

"Srečen si, da si jim pomagati tudi prijatelj jev Jakob in pomenil dal svaka, enčes, se megniva, Japčka.

"Tudi kaj pravim. čen," je intoniral kroster, "ker če bi se ti spravila za vrat, bi ti podila v zrak in nesti ral na Slivnico, kjer Samo eno bi te v lahko rešilo in je zapomniš."

"Meni se že ne bo primerilo kaj takega, če ne bom šel nikoli strehe," sem odločno povedal. "Nič se ne ve, kaj je poslušaj dober mož, če bi se ti kdaj pripetilo zadobole nad teboj ob nade in bi se ti hotel spraviti za vrat, da ti jezdnega konja, ti mi gega, kot da napravivo roko in suneš vnico ven pa izgovori tri de. . ."

"Cuker, med, pa ge," sem naglo izgovoril. "Saj ne rečem, da me ke besede, pa niso do pri coprnica, ki so v in take sladkarije. Ti takrat, ko boš sumgo, izgovori: Jezus, žef, in kot bi trenil okrog tebe in coprnica na vso moč pomagaj, ki boš v dobrem varstbro si to zapomni, moč ima svojo moč."

Tako me je lepo to krojač, ki me je s svo vedovanjem v dolgi večerih spravil na strah in trepet, da s to od njegove do me sem upal brez sprema pa v posteljo pa koval, da nisem nič vedislišal. Pa sem menil, pozabil na ta njegov list coprnica, kajti se me lotile in sicer glavnen stanu na mor se nekoč zasel pumnosti. No, ker smo bom pa še tisto povče ne pride kaj vmes ne fržmaga.

Spisal Jos. Kostanjevec.

Spisal Jos. Kostanjevec.

dvajset let! Kakor bi
keraj, a vendar kakšna
moč, kakšna izjemnost!
ki smo se bili skupaj
vseh otroci, bratje in se-
rovnici, prijatelji in so-
znanci, dobri in slabi, mehki
in trdi, a vse smo danes, danes
obiskali dobri petindvajsetih
let. Ste vi vsi, kar se jih
spominja moje srce in
tem trenutku? Kod
kaj delate? Ali ste
zadovoljni? Ali so se
vaše mladostne sanje,
ki ste jih hrepenenje,
prineslo vaše trdo delo
srčnega poklica? Se
kaj živih, a poraztro-
jenih, majhnih in
trajnih in izmučenih,
da in namena, ki ste ga
ker niste bili dovolj
se je malodušnost po-
vaših src. Pozabljeni
niste se ne briga za
in temno vaših duš.
in sredi svojih otrok,
ki vas ne poznajo, ker
niste vedeli prikleniti nase
vezjo, ki je močna, da
trajajo peklenske sile,
hubezni do Boga in do
Ala niso srečnejši o-
njih imena debelo ti-
čeno obrobjenih listih,
nad mojo pisalno mizo
oni, ki niso dočakali,
inila lepa misel iz njih
kak so odšli z njo, ve-
likomadeževano, v večno
kjer ni prevare in bo-
naposled ti sam, naj-
ni izmed vseh, kaj se
lo s teboj v tej dolgi
si izpolnil upe in na-
jih stavili v tebe vsi
stari in sorodniki,
in znanci, pred vsem
vsi narod tvoj, domovi-
ni? Ali so se lepe tvoje
vzvišeni tvoji cilji, ali
vsem se močne tvoje
popraviš, ako si kaj
Mea culpa, mea cul-
pa, dvajset let brez sle-
ploda, dasi je bila po-
nista solnčnih žarkov in

profesorje-
vi, zakaj znano je bilo njegovo
uspešno delovanje daleč na-
okoli in domovina bi se ne mo-
gla pritoževati, ako bi imela o-
bilo takšnih sinov in takšnih
delavcev, kakoršen je bil pro-
fesor Poljanec. Strog do skraj-
nosti proti samemu sebi, usmi-
ljen, dasi pravičen sodnik proti
drugim.

Počasi je stopal konjič po
sirmi cesti proti vrhu. Komaj
je prestavljal noge in večkrat
se je voz nenadoma ustavil, za-
kaj konj je bil dan za dnem na
cesti in gospodar njegov je
bil obdaren s preveliko druž-
no, da bi ga mogel krmiti po
gospodsko, kakor bi bila žival v
resnici zaslužila. Bilo je po
leti, in kadar je potegnil čez
goro veter, se je zavlil voz v ob-
lak prahu, ki ga je se povečalo
in napravilo upravljanje nezno-
ga par avtomobilov, drvečih mimo
njega v dolino proti daljnje-
mu mestu. Profesor si je ti-
ščal roke pred usti in se zavlil
tesneje v obrabljen površnik
ki ga je bil vzel s seboj nalašč
v take namene. Staro topolovje
ob cesti in redko cerovje po
bližnjih obronkih je bilo debelo
naloženo s sivkastobelo prašno
plastjo, ki se je vselej nekoliko
otresla, kada rje priletela čez
cesto na veje čopasta šoja. Ka-
kor sneg se je vsipal prah na o-
paljeno travo.

"Na vrhu smo," se je obrnil
voznik do profesorja ter po-
gnal konja.

Profesor se je zdramil iz svoj-
jih misli ter se nekoliko dvig-
nil raz sedeža. Njegovo oko je
iskalo rojstno vas, stiskajočo se
v majhni dolinici prav v kotu
pod visokim zelenim gričem. In
res, tam v daljavi se je prika-
zal začrneli zvonik, prav tak-
šen, kakoršen je bil pred petin-
dvajsetimi in še več leti. Z ra-
dostjo v srcu ga je pozdravil
profesor. Sedaj, sedaj mora
zagledati še druge vaše hiše,
stare znanke, belé kakor golo-
be, posejane po mali ravnici
sredi vrtov in nikdar pozablje-
nih trat. Sedaj, sedaj...

Toda, kaj je to? Ali ga ne
varajo oči? Tam v ozadju za
zvonikom se hipoma dvigne
proti nebu visok dimnik, za
njim drugi in tretji. In na des-
ni sama velika ponosna poslop-
ja in nove hiše. One stare bele
hišice, tako domače in prijaz-
ne, so se poizgubile, zaman jih
išče oko.

Profesor je v podobne misli so-
v glavi profesorju Po-
se je vozil po petin-
letih v svoj rojstni
ga zopet vidi. Noče-
ni okovati, v koliko so bi-
ni opravičene, v koliko
ta samo-obtožba,
da je to kazalo o vest-

ga misliti, da to res piše žen-
ska, ki se izdaja za katoliško,
da ima resnico za laž in laž
za resnico. Prav veseli me, da
je toliko dobrih članic, ki pro-
testirajo proti takemu pisanju
in da se ne bo kaj takega še na-
dalje pisalo v katoliškem listu.
Čudno se mi zdi, da nekateri
ljudje tako hitro verjamejo, če
slišijo kako kleveto zoper du-
hovnike. Jaz pa kaj takega ne
verjamem kar tako, ker mi je
znano še iz starega kraja, ka-
ko so napredni mnogokrat čisto
po nedolžnem prinesli kaj na
dan zoper duhovnike, ker pač
niso mogli videti duhovnikov.
Prav taki so bili kot so sedaj
komunisti, saj so mogoče že ta-
krat bili komunisti, čeprav je
bilo to že pred več kot 30 leti.

Tudi tukaj mnogi napred-
njaki mislijo, da če bolj udri-
hajo po duhovnikih, bolj so na-
predni; tega pa ne pomislijo,
da bi bilo veliko boljše zanje,
če bi duhovnike pustili v miru,
da bi se brigali bolj za resnično
izboljšanje delavskega položaja.
Delavcem prav nič ne po-
maga, če samo blatijo svoje
brate, slovenske duhovnike. S
tem samo pokažejo, da niso iz-
obraženi. Ko bi bili vsi ljudje
pošteni in če bi ne bilo toliko
laži in nevoščljivosti, pa bi bi-
lo veliko boljše življenje na sve-
tu, čeprav moramo trdo delati.

Pa kaj hočemo, ko ima vsaka
glava svojo pamet. Zato je pa
tudi toliko zmešnjave na tem
puklastem svetu. Sedaj, ko je
vojne konec, so pa druge zmeš-
njave. Tako številni štrajki
nam prav nič dobrega ne obe-
tajo, ker ta debeli se ne vda-
jo, ko imajo vsega dovolj.

Tukaj pri nas se še kar do-
bro dela po jamh (majnah) in
na žagi. Tako da smo še kar za-
dovoljni. Vreme imamo pa ve-
dno bolj deževno in le kakšen
dan nas malo pogleda sonce,
potem je pa zopet dež; tudi
sneg se nam pokaže včasih, a
kmalu zgine. Le gori v gorah
ga je pa vedno zadosti. Po-
zdrav vsem bralcem Ameriške
Domovine in listu pa želim ve-
liko novih naročnikov. Kaj Mr.
Jos. Grdina tudi štrajka, ali še
kaj pobira naročnino za ta list
—? (O, Jože je že na poti in
prav pridno pošilja nove na-
ročnike iz Indiane. Op. uređ.)

—J. L.

NOVI GROBOVI

(Nadaljevanje s 1 strani)

je bil iz Ulma na Nemškem in
v Ameriki od 1904. Tukaj za-
pušča žalujočo soprogo Mary
roj. Struna, sina Williama, v
Fibre, Mich. sestro Barbaro
Thompson, v Toledo, O., pa se-
stro Ano Bell Randall. Pogreb
bo v sredo ob dveh popoldne
iz Svetkovega pogrebnega zavo-
da na Kalvarijo.

Wayne Koerner

V petek popoldne je umrl
staršem Edward in Elizabeth
Koerner 10 mesecev star sin-
ček Wayne. Materino deklisko
ime je bilo Hochevar. Družina
stanuje na 750 E. 203. St. Po-

glavni delovni dan ob 9:30
popoldne do 10. zvečer.
Zadržati ves dan ob sredah.

Thomas Flower Shop

SLOVENSKA
CVETLIČARNA

CVETLICE ZA VSE SLUČAJE.
Lepo delo in točna postrežba
14311 ST. CLAIR AVE.
Tel. GL 4316

Soba se odda

Odda se opremljena soba za
moškega. Vprašajte na 6510
Dibble Ave. (Feb. 12, 13, 18)

Hiše naprodaj

Na Glass Ave. sta naprodaj
2 hiši, za 4 in za 2 družini; 3
stanovanja po 4 sobe, 2 stano-
vanj po 3 sobe, 1 stanovanje 5
sob. Dohodki \$111 na mesec.
Davki so \$90 na leto. Cena je
\$10,00. Več informacij da Jo-
seph P. Mulolis, 6606 Superior
Ave.

(36)

Pes se je zatekel

Zatekel se je pes, črn in bel,
z dolgim repom, v okolici Ad-
dison Rd. in Edna Ave. Kdor
bi vedel zanj, naj obvesti Mr.
Mihelicha, 1200 Addison Rd.
tel. HE 1893 in dobi nagrado.

Kupujte Victory bonde!

1946	FEB.	1946
Sa	Mo	Tu
3	4	5
10	11	12
17	18	19
24	25	26

KOLENDAR

DRUSTVENIH
PRIREDITEV

FEBRUAR

27.—Materinski klub fare sv.
Vida "Card Party" v šolski dvo-
rani.

MARC

2.—Plesna veselica dr. Sv.
Cirila in Metoda št. 191 KSKJ
v SDD na Recher Ave.

APRIL

25.—Društvo Clairwood št.
40 SDZ ples v SND na St.
Clair Ave.

27.—Društvo Marije Vnebo-
vzete št. 103 ABZ. petintridge-
set letnica, v Slovenskem Domu
na Holmes Ave.

O spomeniku vojakom

Cleveland, O. — Na znanje
društvom in posameznikom v
okolici Slovenskega delavskega
doma na Waterloo Rd.: Na po-
budo društva "Združeni brat-
je" šte. 26 SNPJ, da se postavi
vojakom, kateri so se borili v
drugi svetovni vojni; spomenik
tako vrste, da bi bilo nekaj
trajnega in primernege, se je
osnoval poseben klub, katerega
tvorijo društva s svojimi za-
stopniki. Prva seja tega kluba
se je vršila 31. marca 1945.

Na tej seji se je razmotriva-
lo, kaj bi se naredilo, da bi od-
govarjalo času in tudi pozneje.
Končno smo si osvojili načrt,
da postavimo spomenik iz ka-
mna. Načrt nam je naredil J.
Kosič (Kraška kamnoseška o-
brt).

To bo krasno delo in bo klju-
bovalo dežju in snegu in bo
trajno, ne samo za par let. Po
njegovem zatrdilu lahko stoji
tisoč let. Predložena cena tudi
ni visoka. Mr. Kosič je rekel,
da bo naredil za polovično ce-
no, radi tega, ker ima na roki
nekaj materijala, katerega ne
bo treba plačati po sedanjih vi-
soki ceni. To poročilo bi mo-
ralo biti že prej v javnosti, pa
ga nismo mogli objaviti, ker ni-
smo vedeli kje bo prostor do-
čten za spomenik.

Zadnja delničarska seja
Slov. del. doma na Waterloo
Rd. je pa stoddostno odobri-
la, da naj se spomenik postavi
na vrtu, če bo tak, kakoršnje-
ga predstavlja načrt. Direkto-
rij ima polno moč za vse na-
daljne ukrepe.

Tukaj vam podam poročilo o
prispevkih in finance sedaj.
Prva denarna pomoč je od za-
stopnikov društev, zbrano na
prvi seji in sicer so prispevali
po \$1 sledeči: George Panchur,
J. Koss, A. Tomle, E. Coff, J.
Zaman, G. Koshel, F. Zulich,
M. Erjavec, T. Marash, A.
Somrak, F. Slupar, M. Jakin,
M. Sila, T. Gorjanc, F. Strum-
belj, Mr. Intihar, V. Starman,
L. Samsa, S. Barton.

Po \$2.00 so prispevali: M.
Vesel, M. Bashel, A. Kalin.
Skupaj \$25.00. To je bil začé-
tek.

V naslednjem so navedeni
prispevki od društev, katere so
darovala od sedaj. Po \$25.00 so

prispevala sledeče: Modern
Crusaders, št. 45 SDZ; Svobo-
da, št. 748 SNPJ; Progressivne
Slovenke, krožek št. 1; V Boj,
št. 53 SNPJ; Utopians št. 604
SNPJ; Dramsko društvo "An-
ton Verovšek"; Združeni brat-
je, šte. 26 SNPJ; Združene
Slovenke, št. 23 SDZ; Collin-
wood Hive št. 283 T. M.; po
\$20.00 so prispevali: Mladinski
pevski zbor S. D. Doma; po
\$15.00 so prispevali: Waterloo
Camp; Pevski zbor Jadran,
Progressivne Slovenke, krožek
št. 7; po \$10. so prispevali:
Strugglers, št. 614 SNPJ; in
Mr. in Mrs. John Zaic.

Po \$5.00: East End Social
klub; Mrs. Mihelich, A. Vad-
nal, J. Gorjup, K. Koncila, S.
Krall, F. Hribar, M. Fibias, A.
Tomle, J. Zeitz.

Po \$4.00: F. in M. Slejko; po
\$3.00: M. Kuhel, Arcade Ave.

Po \$2.00: A. Gorjanc, L. Sam-
sa, J. Balish, F. Globočnik, L.
Samsa. Po \$1.00: Mrs. Cankar,
J. Gorjanc, M. Aučin, A. Kalin,
A. Gorjanc, A. Jerina. Po 50c,
M. Ponikvar. Obdržavali smo
tudi par dobro izpadlih veselic,
tako da imamo sedaj v balga-
ni \$1,371.00.

Nadalje apeliram na društva,
katera še niso poslala zastopni-
kov, da to storite prej ko mo-
goče, da bo delo hitreje konča-
no. Obenem vas pa prosimo, da
prispevate v ta sklad po svojih
močeh. Ravno tako se apelira
na posameznike, da darujete
po svojih močeh, za kar vam ne
bo žal, ker pomenik bodo ob-
čudovali še pozni rodovi. Odbor
se iskreno zahvaljuje vsem da-
rovalcem.

S pozdravom,
G. Koshel, tajnica.

**LIST SE BORI SAMO ZA
PRAVICO**

(Nadaljevanje s 2 strani)

ska razlika pred desetimi leti
ali danes, so mi solze zalile oči,
da čas nisem mogla čitati na-
prej.

Prav pridno so se pričele o-
glašati članice Slov. ženske zve-
ze in protestirati proti takemu
pisanju glasila Zarje, ki tako
nesramno napada naše duhov-
nike in tako lažljivo piše čez
nje. Ko sem prvič čitala tisto
v Zarji, kar nisem mogla verje-
ti, da bi moglo biti v katoli-
škem listu toliko blatenja na-
ših duhovnikov. Nisem si mo-

gla misliti, da to res piše žen-
ska, ki se izdaja za katoliško,
da ima resnico za laž in laž
za resnico. Prav veseli me, da
je toliko dobrih članic, ki pro-
testirajo proti takemu pisanju
in da se ne bo kaj takega še na-
dalje pisalo v katoliškem listu.
Čudno se mi zdi, da nekateri
ljudje tako hitro verjamejo, če
slišijo kako kleveto zoper du-
hovnike. Jaz pa kaj takega ne
verjamem kar tako, ker mi je
znano še iz starega kraja, ka-
ko so napredni mnogokrat čisto
po nedolžnem prinesli kaj na
dan zoper duhovnike, ker pač
niso mogli videti duhovnikov.
Prav taki so bili kot so sedaj
komunisti, saj so mogoče že ta-
krat bili komunisti, čeprav je
bilo to že pred več kot 30 leti.

Tudi tukaj mnogi napred-
njaki mislijo, da če bolj udri-
hajo po duhovnikih, bolj so na-
predni; tega pa ne pomislijo,
da bi bilo veliko boljše zanje,
če bi duhovnike pustili v miru,
da bi se brigali bolj za resnično
izboljšanje delavskega položaja.
Delavcem prav nič ne po-
maga, če samo blatijo svoje
brate, slovenske duhovnike. S
tem samo pokažejo, da niso iz-
obraženi. Ko bi bili vsi ljudje
pošteni in če bi ne bilo toliko
laži in nevoščljivosti, pa bi bi-
lo veliko boljše življenje na sve-
tu, čeprav moramo trdo delati.

Pa kaj hočemo, ko ima vsaka
glava svojo pamet. Zato je pa
tudi toliko zmešnjave na tem
puklastem svetu. Sedaj, ko je
vojne konec, so pa druge zmeš-
njave. Tako številni štrajki
nam prav nič dobrega ne obe-
tajo, ker ta debeli se ne vda-
jo, ko imajo vsega dovolj.

Tukaj pri nas se še kar do-
bro dela po jamh (majnah) in
na žagi. Tako da smo še kar za-
dovoljni. Vreme imamo pa ve-
dno bolj deževno in le kakšen
dan nas malo pogleda sonce,
potem je pa zopet dež; tudi
sneg se nam pokaže včasih, a
kmalu zgine. Le gori v gorah
ga je pa vedno zadosti. Po-
zdrav vsem bralcem Ameriške
Domovine in listu pa želim ve-
liko novih naročnikov. Kaj Mr.
Jos. Grdina tudi štrajka, ali še
kaj pobira naročnino za ta list
—? (O, Jože je že na poti in
prav pridno pošilja nove na-
ročnike iz Indiane. Op. uređ.)

—J. L.

NOVI GROBOVI

(Nadaljevanje s 1 strani)

je bil iz Ulma na Nemškem in
v Ameriki od 1904. Tukaj za-
pušča žalujočo soprogo Mary
roj. Struna, sina Williama, v
Fibre, Mich. sestro Barbaro
Thompson, v Toledo, O., pa se-
stro Ano Bell Randall. Pogreb
bo v sredo ob dveh popoldne
iz Svetkovega pogrebnega zavo-
da na Kalvarijo.

Wayne Koerner

V petek popoldne je umrl
staršem Edward in Elizabeth
Koerner 10 mesecev star sin-
ček Wayne. Materino deklisko
ime je bilo Hochevar. Družina
stanuje na 750 E. 203. St. Po-

glavni delovni dan ob 9:30
popoldne do 10. zvečer.
Zadržati ves dan ob sredah.

Thomas Flower Shop

SLOVENSKA
CVETLIČARNA

CVETLICE ZA VSE SLUČAJE.
Lepo delo in točna postrežba
14311 ST. CLAIR AVE.
Tel. GL 4316

Soba se odda

Odda se opremljena soba za
moškega. Vprašajte na 6510
Dibble Ave. (Feb. 12, 13, 18)

Hiše naprodaj

Na Glass Ave. sta naprodaj
2 hiši, za 4 in za 2 družini; 3
stanovanja po 4 sobe, 2 stano-
vanj po 3 sobe, 1 stanovanje 5
sob. Dohodki \$111 na mesec.
Davki so \$90 na leto. Cena je
\$10,00. Več informacij da Jo-
seph P. Mulolis, 6606 Superior
Ave.

(36)

Pes se je zatekel

Zatekel se je pes, črn in bel,
z dolgim repom, v okolici Ad-
dison Rd. in Edna Ave. Kdor
bi vedel zanj, naj obvesti Mr.
Mihelicha, 1200 Addison Rd.
tel. HE 1893 in dobi nagrado.

Kupujte Victory bonde!

DELO DOBIJO

Delajte v

**MODERNEM POSLOPU
THE TELEPHONE
COMPANY**

potrebuje ženske za
hišno znanje
poslopij v mestu

Stalno delo — dobra plača

Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 nj.

Zglaste se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan
razen v nedeljo

**THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.**

Išče se karpenterje
Stalno delo. Dobra plača. Ko-
zar zanima, naj se zglasti na
960 E. 185. St. (x)

Ženske za čiščenje

Poln dnevni čas
od 6. zj. do popoldne
Plača
Stalno delo

Zglaste v employment office
5. nadstropje

Wm. Taylor Sons & Co.
(34)

MALI OGLASI

Farma naprodaj

Naprodaj je 20 akrov farma,
6 sob moderna hiša, vroča in
mrzla voda, dvojna garaža, hlev,
kokošnjak, svinjak, 800 sadnih
dreves, en akker trte, en akker
šparglijev in drugo. Fina farma
za pridnega človeka. Zglaste se
pri

Matt Teubel
Route 86
Painesville, O.
(3 milje od mesta.) (37)

Stanovanje iščejo

Poštena slovenska družina z
2 dekletoma, bi rada dobila 4 ali
5 sob v okolici St. Clair Ave. ali
v Collinwoodu v bližini katoli-
ške šole. Se morajo takoj seliti.
Kdor ima kaj primernege naj
pokliče po 5 popoldne EX 0437.
(35)

Posestvo naprodaj

Proda se nova hiša za 4 dru-
žine z 4 in 1/4 akra zemlje, 2
milji vzhodno od Willoughby na
cesti 20; dosti prostora za go-
stilo ali gazolinsko postajo. Po-
kličite Willoughby 910 W 3.
(37)

Kupim vaš avto

Kateragakoli izdelka in v ka-
kršnemkoli stanju. Plačam v
gotovini. Pokličite ENdicott
9712. (M-W-x)

**Rodney Adams Heating
Service**

Instaliramo nove furneze
na plin in furneze.
Popravimo vse vrste furneze.
Instaliramo pihalnike
in termostate

Za točno postrežbo
pokličite
KE 5200
550 E. 200. St.
(Fri., Sat. x)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 4212

Pes se je zatekel

Zatekel se je pes, črn in bel,
z dolgim repom, v okolici Ad-
dison Rd. in Edna Ave. Kdor
bi vedel zanj, naj obvesti Mr.
Mihelicha, 1200 Addison Rd.
tel. HE 1893 in dobi nagrado.

Kupujte Victory bonde!

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIČ

Kajzar Jazbar je pa gruntal tedne in tedne. V kamnolomu mu je bil zažugal nadzorovatelj šajmul, naj si poišče drugega kruha, ako se mu ne zdi vredno, priti se pokloniti simbi. Naj se nikar več ne prikaže na delo! — Lahko je ukazovati bajtarju, ki nič ne premore in nič ne velja. Vse dni je tesal, da si je prihranil ta borni domek, a zdaj naj postane žival? O, kako z veseljem bi Jazbar usekal tistega trobastega po šobi, a se je moral kar lepo splaziti proč in se je zaprl doma v razmišljanje. Ko je pa slednjič njegova tegoba dosegla višek, ga je zaneslo iz bajte in je bil kakor iz uma. Opijel se je plotu pa se razgledal okrog sebe: reven hlevček je stal tu, pred njim kup gnoja, v hlevcu pa koza, edino njegovo imetje. Ta koza, okajena bajta, z lubjem krita, pa kopica otrok. S kom naj se tedaj Jazbar spopade? Naj se osloni na to ubožstvo, ki tako polomljeno visi v rebri — Pogledal je gor mimo Kljunove kajže pa uzel dalje gori Kresove mostovce, kozolec in hleve, še više pa Murnovo in Odrinovo domovanje in vse te bele domove zemljakov in polzemljakov. Pa ga je popadla neka zavist: gruntarji sedijo na trdnem — bajtarji pa vise v rebri, kakor v zasmeh. In prav nad to bajtarsko nadlogo so se spravili Liguri; hm, dobro vedo pesjani, da pač najlažje

zlomijo ubožstvo! In ponujajo lačnim bajtarjem pečenje, prav pod nos jim ga mole ti grduni, v zasmeh. V bajti korenje in repa, tam pa pečenje in vino in beli rogljički, pa zagotovljen zaslužek v lomu, a v nedeljo še srebrnik povrh. Kje se laže zasluži? O, gruntarji premorejo še srebne pšence, o, tudi zlatih kovancev ne manjka v skrinji! Dosti so jih potrošili, res, a še jih imajo, da lahko zamašijo gobec vsemogočnemu simbi. S čim naj mu ga zamaši Jazbar?

Jazbarica je prišla pa motrila moža, za njo se je usula iz bajte še kopica boscev, ki se je zapletla Jazbarju pod nogo. Njega je zdajci popadlo: vse je spehal noter, pošteno jih nadrl, nato se pa splazil proč. Kakor tat je šinil mimo Kljunove kajže. V Skukovem kotu je cepil gospodar drva; Jazbar si je potisnil gebo na oči pa se pohulil mimo. Ni maral ogovarjati Skuka, nikoli si nista bila navzkriž. Izognil se je kovačiji pa zavil v Odrinov kot. — "Kje je gospodar?" je popadel fanta pred hlevom. Ta ga je samo pogledal. Saj vendar vse Pogorje ve, kako je z Odrinom, nekdanjim županom. Da tiči gori v izbi in se ne prikaže več na dan. Je ves hrom od same tegobe. Nu, bajtar je dobro vedel, kako je, dečak si je pa le mislil, da ga gre prositi na posodo. Hm, saj bi tudi dobil, če bi hotel, Odrin da kolikor more; domačim vse, čeprav se razlomi grunt, da le onim ne pade v roke. Odrin rajši vse popali in pokopije, njim odstopi le pepel. — Jazbar je vstopil pri zadnjih vratih. V veži ga je ustavila straža. — Kam?

"Piti!" se je zadržal bajtar. Iz čumpane je stopila Odrinka, tiha in sključena. Začuden je gledal gosta. — "Žganja mi dajte!" je ukazal ta dokaj glasno, da se je žena kar sklonila. Res, krčmo imajo, vina in žganja, ali hoditi je treba po prstih, da se ne zbudi simba. Pivci naj se shajajo zunaj, v hlevu, tako je odredil zapovednik. Jazbar pa pride in se vstopi nemarnež kar na sredo veže, in sredi popoldne! Kaj bi utegnili to pomeniti? Hm, žena je slušala pa mu prinesla žganja pa melče odstopila. Ni ga ogovorila, dasi bi ga rada, tako rada bi se porazgovorila z domačinom. To je tista žena, ki je zasadila nekoč velikemu alemanskemu zapovedniku kuhinjski nož. Danes je tako čudno topa, boji se straže, boji simbe, vsem se izmika. Odrinka je zlomljena. Jazbar je izpil mero na dušek pa zaukazal še eno. Stražarji so se suvali s komolci, žugali bajtarju, a ta se ni zmedel zanje, jih ni niti pogledal. — "Vse bo vzel hudič!" je siknil, ko se je gospodinja vrnila. — "Vse naj vzame, naj odnese, da tem prasetcu nič ne ostane!" — Ssst! Za božji sveti križ! Odrinka je kar izginila v kamro. Ko je Jazbar pogoltnil tretjo mero, je rekel, da bo že jutri plačal, pa se je zamažal ven. Na pragu je s komolci odrinil stražo, pljunil, pa se zanesel na pot.

Zdaj je koračil naravnost h Glavanovi hiši. Tu so imeli krdelarji svoje veselje. Eden je razbijal po bobnu, drugi so se pa zvijali v kolobarju pred hišo pa s pevanjem spremljali svoje plesne gibe. Plesali so ligurski narodni ples pa ga gnali brez konca in kraja. Jaz-

bar je prišel in kar z nekakim dopadanjem gledal to živo poskakovanje, te nagle gibe, te bliskovite obrate, ognjevite vzkrike pa sunkovite vzgone s tal navpič in padec zviška na zemljo. To je ogenj to, ne pa tisto pogorsko mrtvilo, si je mislil in kar zadivljen buljil v vrvež. Zdajci je uzel med njimi svojo nadziralca iz kamnoloma, pa se mu je tako čudno, nekako mlo stotilo, da je kar pristopil pa ga potrpeljal po ramni. Šajmul se mu je nasmehnil pa ga pritegnil v krog — in vrtnice ga je zgrabil in kar dvignil od tal pa odbijal od enega konca do drugega, kot bi se razbesnelo valovje poigralo z lesenim otesalom. Buren smeh in vrišč vsega krdela. Že ko je bil ples dodobra v kraju, je Jazbarja še vedno metalo sem in tja, in ko ga je končno tisti njegov nadziralca le srečno ujel in obdržal na nogah, je Jazbar že komaj levil sapo. Šlo mu je bolj na jezno plat, vendar ni prav vedel, bi se srdil ali smejal. Nu, ligurskega plesa se pač ne podstopi več. Tisti njegov znanec bi pa le rad vedel, kaj je možaka privedlo sem, pa je pozval Slakovega, naj tolmači. In ko je dedec polagoma izdal svojo težko skrivnost, so ga obstopili živahni šajmuli in kar poskakovali okrog njega, prav ko bi jim prinesel možno zlato. Potem so ga spravili v hišo; tu so ga predstavili čelniku. Ta mu je prijazno ponudil stoličico pa se zanimal za to in ono, in vse mu je bilo po tolmačih pojasnjeno. Končno se je Jazbar še nekako pobahal, da se je bil pravkar mudil pri simbi, kjer se mu je hotel osebno pokloniti, a je žal prav tedaj sladko snival veliki glavar, Jazbar pa ga ni hotel dramiti. Vse to je prijazen čelnik z zanimanjem poslušal ter končno privolil, naj se vrli mož sprejme v krdelo. Zdajci so prinesli barvila in igle, možu odpeli telovnik in srajco, in eden je pristopil pa pričel na gole prsi pikati z iglo četniško znamenje. Najprvo krog, to je obroč; znak dostojanstva, v sredo obroča pa glavo tigra; znak budnosti in sile. Izredno spretno je Ligor pikal, a Jazbarja je skelelo, da mu je pot lil po čelu in je dihal kakor pastuh. Kaj neki počno z njim, bi rad vedel, pa so si razgalili prsi Slakov, Klopov in Kljun in tedaj je videl, da so vsi tetovirani, ne le ti, tudi Liguri so mu z pekim zanosom pokazali svoje tigre. Jazbarja je pa to nemilo zadelo.

Ni mislil, da gre tako za res. Nameraval si je to zadevo šele nekoliko ogledati in si premisliti, ne pa da ga kar precej zgrabijo pa zaznamujejo za vse večne čase. Bog in sveti božji križ, saj to ne gre, pustiti mu morajo vendar časa za premislek! Čudno mu je spreletavalo vse to in bil je čisto na tem, da jih odrine od sebe in se požeze skozi vrata. In res si je skušal popraviti noge, a ni bilo mogoče. Zdaj je šele uvidel, da je v kleščah: na nogah in na ramah so mu viseli Liguri, da je oni laže pikal. Križani Bog! Docela je bil zdelan, ko so končali. Tedaj je čelnik prijazno pomolil predenj botalo; nekdo je Jazbarju prijel desnico in jo položil na ostrino. Čelnik je slovesno izgovarjal neke besede in Jazbarju pokimal, naj izgovarja za njim. Ni vedel, kaj pomenijo tiste besede, vendar je nekaj grkal in suval iz sebe; mislil si je pač, da mora biti to prisega. Ko mu je čelnik na koncu ponudil botalo v poljub so ovili možu okrog glave lepo pisano ovijajočo, in s tem je bila stvar opravljena. Nazadnje so ga še pogostili z močnim vinom pa hladnim pečenjem. Navrh vsega so mu dali še srebrnik. Ko je končno po vsem tem

odhajal, je bilo že temno. Bil je dodobra omamljen, in tisto na prsih ga je močno skelelo. Čavsov Tine ga je spremljal. Mož je pogrkal, kakor bi ga v grlu močno dušilo, Tine pa mu nekako sočutno pošepetal o teh stvareh, ki so se zdele fantu povsem nespodobne in grešne. Tu človeka na zvijačen način ulove v mrežo in mu zagrene življenje, skoro da ga popolnoma ugonobjo. Priseči jim mora, da bo vse svoje moči posvetil krdelu, da bo navajal

v to svoje otroke, svojo družino in vse sosesčino svojo in se bo vse svoje žive dni trudil za veličino ligursko. — Jazbar se je ustavil pa kar prepaden buljil v fanta. Kaj to je prisegel? Da, to, mu je pritrdil fant. — Hm, taka prisega pač nič ne velja, ko je pa ni razumel, je otresel mož. — Ne, ne, ga je zavrnil fant, prisegel je tudi, da je pripravljen dati svojo glavo, ako bi ne izpolnil priseljim mora, da bo vse svoje moči navzočni, in vsakdo iz krdela

ima pravo razpolagati z njegovo glavo od te ure dalje. — Križani Jezus! Jazbar je kar kleknul. Ja, kdor vstopi v krdelo, se zapiše samemu hudobcu, je tožil Tine. Toda tistega mu pa niso vtisnili na prsi. — Ne? Kako to? — Ni si pač pustil napikati tiste sramote. Hotel je ubežati. Rekli so: dobro, zdaj imamo tvojo glavo pod sekuro — in vsak dan ti lahko odleti, če ne slediš vsemu, kar zahtevamo od tebe.

"Le kako da ni tega nihče prej povedal!" — je stokal Jazbar. — "Kdo naj pove?" — ga je zavrnil Tine. Domači, ki jih peče ta sramota, nočejo razkladati ljudem to grdobijo, Tine ne pove tega niti lastni materi; Liguri pa niso neumni, da bi na ta način odvrčali

Admiral Chester W. Nimitz, rodno iz Texasa, je zopet oblekel svojo domačo "uniformo," djal na glavo veliki klobuk in se podal na banket "Texas Brag" v Washingtonu. Na jedilni listi tega banketa je bilo tudi meso klopotač.

Javna postrežba

Ker stoji nasproti večjim izdatkom za javno postrežbo, je mesto Cleveland uvidelo potrebo, da dobi več denarja za splošno obratovanje.

V namenu, da se to zgodi, mora dobiti mesto dovoljenje z dodatkom v čarterju.

Da se zagotovi nadaljno javno postrežbo brez povečanih davkov, spodaj podpisane organizacije po temeljitih premislekih priporočajo, da volivci pri izrednih volitvah v torek 19. februarja odobrijo.

VOLITE "YES"

na
CITY CHARTER AMENDMENT

Mesina zbornica je soglasno sprejela resolucijo, da se izvrši ta načrt samo za leto 1946 in da se to ponovno predloži volivcem prihodnje jeseni.

CLEVELANDSKA TRGOVSKA ZBORNICA
ZVEZA LASTNIKOV APARTMENT HIŠ
CLEVELANDSKA ZVEZA HIŠNIH LASTNIKOV
IN POSLOVODIJ
CITIZENS LIGA CLEVELANDA
CLEVELAND ZEMLJIŠKI ODBOR
EUCLID AVENUE ZVEZA

AUGUST KOLLANDER

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio
Henderson 4148

NAZNANJA:

DA pošilja denar v vse kraje stare domovine potom navadne ali zračne pošte (AIR MAIL) in potom kabelna. Vsaka pošiljatev je jamčena;
DA prodaja zaboje za pošiljanje hrane in obleke v stari kraj;
DA izpolnjuje listine za dohodninski davek, (INCOME TAX) in
DA opravlja notarske posle.
Postrežba pri Kollanderju je vedno točna.
Obrnite se nanj v vseh zadevah, ki spadajo v njegov delokrog.

KING AUTO STORE

DELI IN POTREBŠČINE
6121 ST. CLAIR AVE.

GLEJTE!

POSEBNO BEŽKE KOŠARICE
ZA BIKIKLJE
za nakupovanje \$2.35

FOOT MATS

da se zavaruje vaše podenske
podlage pred luknjami.
Mere 19 1/2 x 9 1/2 palcev
Posebna cena po 49c in več

Denar prihranite, če kupite pri
KING AUTO STORE

V BLAG SPOMIN

PETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA
NEPOZANEGA SOPROGA IN
STAREGA OČETA

Mihaela Knez

ki je zatisnil svoje mile oči
10. februarja 1941.

Hladna te zemlja let že pet krije,
v tih gomili pokojno zdaj spiš,
sonce zdaj zimsko na grob ti res sije,
v duhu pa vedno med nami živiš.

Zalujoci:

MARIJA, soproga;
JOAN, vnukinja.

Cleveland, O. 18. feb. 1946.

ljudi. Strašno je, zap
peklu!

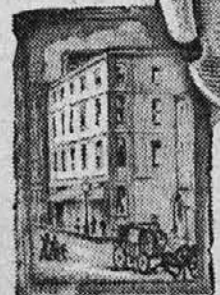
Šla sta narazen. Fant
nil proti domu, kakor
Jazbar se je pogrezn
reber ves polomljen in

Hitro! Olajšajte
Hrbtobol

Za prsi
šanje post
lahke, tak
cin, da
navadne
lu. Denit
BACK PLASTER ravno
mesto. Ta lahke lok pr
vna hrbit, olajša bole
lost. Gorka flanelasta
je pred mrzloti — zve
vpliva prijetno — N
Johnson & Johnson, V vseh

Johnson's BACK PLASTER

75 YEARS
AGO

In 1871 THE SUN LIFE OF CANADA
issued its first policy from a small
office in Montreal. In 1895—
important date in the Company's
history—the organization was ex-

tended into the United States where, from coast to coast, it now maintains a highly efficient branch office and agency service. The Company's growth is significant proof of wide public acceptance. Through three quarters of a century, during which wars have scarred the earth, and mighty inventions and discoveries have altered man's destiny, the Sun Life of Canada has met successive opportunities, expanding as life and industry took on new shapes and aspects. In 1895—at the end of the first twenty-five years of operation—the assurances in force amounted to \$35 million. At the end of fifty years—in 1920—this amount had risen to \$488 million. Today, after seventy-five years of public service, the Sun Life of Canada holds a leading place among life assurance companies with well over one million policyholders, and assurances in force of \$3,390,372,327. The Company's financial strength and high standard of service are indeed worthy of the finest traditions of a great time-honored enterprise.

From the 1945 Annual Report

Benefits paid since Organization
\$1,800,672,431
Benefits paid in 1945
\$90,226,067
Assurances in force
\$3,390,372,327
New Assurances in 1945
\$241,409,819

SUN LIFE OF CANADA

Copy of the Annual Report for 1945 may be obtained from

MICHAEL TELICH
SPECIAL REPRESENTATIVE
CHerry 7877
2121 NBC Building

(Office closed on Saturdays)

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE DRAGE
LJUBLJENE MATERE

Alojzije Mejač

ki je preminula in za vedno v Bogu zaspala dne 18. februarja 1946

Eno leto je že minulo, Mi ostali vam želimo
kar truplo Vaše že trohni, večno milost in plačilo,
a mi Vas še nismo pozabili, večna luč naj sveti Vam,
v srcih naših še živi spomin, dokler nas ne združi Bog.

Zalujoci ostali:

JACK in LOUIS, sinova;
MARY in ROSE, hčere.

Cleveland, O. 18. februarja 1946.